

**254. Panyola, Jumi-Erdő-dűlő
(a projekt 23. sz. lh.-e, KÖH 89273)
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza, Ú**

A Tisza–Szamos–Túr–közi tározók tervezett anyaggyerői és töltései területén terepbejárást végeztünk.

A település határában 2014. április 30-án folytattuk a terepbejárást. A nagyobbik, K-i vésztározó ÉK-i felét jártuk be. A terület jól vizsgálható, nagyrészt szántott rész, parcellákban néhány repcetábla, s már kinőtt búzavetés. Sajnos, utólag kiderült, hogy az egyik nyomvonalszakaszt nem pontosan járták be, hanem attól 200 m-re haladtak párhuzamosan. A Jumi-Erdő-dűlőben, a Tó-foki csatorna Ny-i oldalán két újkori és egy császárkori cserepet gyűjtötték össze. Az ÉK–DNy irányú lelőhely a Zsaró-kerti-csatorna és a Tó-foki-csatorna között 210 m hosszúságban és 145 m szélességben fekszik.

A Patakbéli-Dűlő (KÖH 89271) lelőhelyről a jelentést lásd Kérszemjennél.

KÖRÖSFŐI ZSOLT

**255. Páli, Dombok⁵⁵
(KÖH 32270)
(Győr-Moson-Sopron megye) Pa, U**

A lelőhely Páli községtől D-re, kb. 3 km-re, a Rába gátjától mintegy 400 m-re levő kavicsbányában található. A lelőhely római kori és őskori leletekről korábban is ismert volt. 2014-ben az M86-os út építéséhez kapcsolódva és a korábbi bányát bővítve intenzív kavicskitermelésbe fogtak. Augusztus végén a bánya rézsűjében a felszín alatt mintegy két m-es mélységben pattintott köveket fedezett fel Hatos János régésztechnikus. Losonci Máté megyei régészeti felügyelőnek és a bánya támogatásának köszönhetően október 10-én próbafeltárást, majd október 30. és november 7. között mentőásatást végezhetünk a helyszínen. Ennek során egy 6–10 cm vastagságú, összefüggő leletes horizontot figyelhetünk meg, amely egy 20 cm vastag, sötétszürke színű humuszos réteg alsó felében helyezkedik el. Ez az eltemetett talaj egy kékesszürke színű, iszap jellegű, közvetlenül a pleisztocén kavicsösszletre települő üledékréteg fölött található, s fölötté egy ugyanolyan kékesszürke réteg következik. A rétegsor felfelé barnásabb színűre változik, s legfelül a vastag jelenkori humusz látható. Az eltemetett talaj és az azt befoglaló iszapos rétegek hidromorf jelenségeket mutatnak.

A leletes horizontból kizárólag pattintott kőanyag került elő, mely nyersanyagában is homogén. A rendkívül sok apró szilánk és a néhány elhasznált magkő helyben végzett köeszköz-készítésre utal. A kis méretű retusált eszközök között olyan mikrolitotok is vannak, amelyek alapján az emberi megtelepedés korát az epipaleolitikumra vagy a kora mezolitikumra valószínűsíthetjük. Rétegtani metszet készítése közben az ásatási szelvénytől 5 m-re, s a leletes horizonttól 90 cm-rel magasabban egy kis méretű, trapéz alakú csiszolt kőbalta került elő, amely a neolitikum fiatalabb szakaszára keltezhető.

Abszolút korhatározás céljából a leletes horizont, valamint az alatta és felette levő iszapos rétegek üledékeiből mintát vettünk OSL-méréshez. A leletekkel azonos szintben faszén- és cséket is gyűjtöttünk, amely esetleg radiokarbon datálásra is alkalmas lehet.

MESTER ZSOLT

**256. Pári határa
(Tolna m.) Kú, Tő? I**

Kirhenberg (Altacker) (KÖH 37596): Lakossági bejelentésre helyszínelést végeztem május 22-én a falutól ÉK-re, a Tamási utcai házak fölötti szántóföldön, ahol az eső csontvázat mosott ki a két szántóföldet elválasztó, kb. 30 cm barázda aljából. Május 23-án kibontottam a csontvázat, koponyáját a víz elvitte. Tájolása ÉNy–DK irányú, kézfejeit a medencére hajtották. Koporsó nyoma nem jelentkezett, leletet nem találtam. A lelőhely ismert, ezen a dombon már 2003-ban is találtunk kiszántott csontvázat a szántásban. Május 27-én Czövek Attilával fémkeresővel átkutattuk a kiszántott vázak helyét. Találtunk egy I. Ferdinánd denárt, egy egyszerű bronz pántgyűrűt és egy vascsiholó töredéket. A tárgyak összetartozása a sírokkal kérdéses, ha mégis azokból származnak, akkor leginkább török kori, nem keresztény temetőre gyanakodhatunk.

Orvosi rendelő (Óvoda /Kis u. 152./) (KÖH 23227): A fenti lelőhely bejelentőjének munkatársa átadott egy koponyatöredéket, amelyet a faluban, a Kis utca és a Kossuth utca kereszteződésében álló óvoda mögötti partfalnál talált, a terep rendezésekor. A rézsűben a növényzet és a törmelék miatt érdemi megfigyelést nem tudtam tenni. A partfaltól néhány m-re, az óvoda udvarán 1986-ban Gere László ismeretlen korú, melléklet nélküli csontvázat bontott ki, tehát további sírok előkerülése is várható a környéken.

K. NÉMETH ANDRÁS

**257. Penyige határa
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, Sza, N, Á?, Ú**

A Tisza–Szamos–Túr–közi tározók tervezett anyaggyerői és töltései területén terepbejárást végeztünk.

Gacsályi-tag 2 (20. sz. lh.) (KÖH 89267): A Penyige és Kömörő közötti országúttól Ny-ra eső szakaszt korábban már bejártuk, de utólag kiderült, hogy rossz nyomvonalverzió alapján. Így 2014. április 15-én újra bejártuk. Az itt kanyargó, kiszáradt folyóág jobb partját jártuk be ezúttal, annak fákkal jelzett partszakasza és egy nagy kiterjedésű repceföld között haladva, majd egy méhészetet elérve, a Gacsályi-tagban egy szétszántott kemence patiosos foltját találtuk. Nagy méretű, áglyenyomatos patiosdarabokat gyűjtöttünk, valamint egy lassú korongolt, kavicszemcsés, szürke edényalj-töredéket, amely véleményünk szerint császárkor végére, népvándorlás korra keltezhető. A lelőhely a kiszáradt folyómeder Ny-i, magas partján fekszik.

Bár leleteket nem találtunk, nagy eséllyel a lelőhely nagyobb az általunk körülhatároltnál, kiterjedhet a folyó következő, É-i kanyarulatáig, követve a környezetéből enyhén kiemelkedő partszakaszt. Ebben az esetben háromszor nagyobb az első változatnál. Az általunk körülhatárolt rész ÉK–DNy irányú, 251 m hosszú, 212 m széles.

Gyenge-tag (5. sz. lh.) (KÖH 89261): Kömörőig mentünk 2014. március 12-én. Az Öreg-Túr felé tartó földúton a falu ÉK-i végéig mentünk, innen tartva a jelenleg kiszáradt Fenyves-

55 A győri Rómer Flóris Múzeum által 2014–2015-ben, a bánya területén végzett feltárások eredményeként a korábban ott lokalizált kisebb lelőhelyek összevonásra kerültek. Ezek a Közhiteles Nyilvántartásban Páli, Dombok összevont lelőhely néven, 68201 azonosítószámon található.